

Laura en Michèle, jullie surfen beiden mee op de golven van I SOLISTI in het kader van MakerSpace. Hoe begon dat traject voor jullie?

Michèle Ik ben er via het project van Jasper Charlet in verzeild geraakt. Hij was op zoek naar iemand om het libretto te schrijven voor zijn opera *Heyra*, waarvoor hij het plot al had opgesteld. We studeren beiden aan het conservatorium van Antwerpen en zo kwam hij bij mij terecht. Vorige zomer vroeg hij me letterlijk: "Zou jij het zien zitten om een opera te schrijven?" Dat klonk wel heel spannend; ik had dat nog nooit gedaan en ik wist niet of ik dat kon. Maar ik wilde wel weten waarover het ging. Hoe meer hij me vertelde over het plot, hoe meer ik getriggerd werd om mee te werken. We spraken af dat ik voorzichtig wat dingen zou opschrijven om te zien waar het toe zou leiden. Hij vond dat de teksten echt de juiste toon hadden en zo mailden we heen en weer tot ik echt dacht "ja, ik

doe het". Ik was net afgestudeerd in volle coronatijd en toen kwam dit project waarbij ik me zo kon amuseren met schrijven. Ik was zo blij dat ik iets had om mee bezig te zijn en ik leerde zoveel bij. Tijdens de eerste meetings begon ik pas te beseffen hoe groot het project was. Ik heb me gewoon enorm geamuseerd en ben heel blij dat ik via Jasper zo ben binnengerold. Uiteindelijk was iedereen heel blij met het libretto en kwam de vraag of ik ook iets kon doen voor het project van Laura en Toon (Quanten, *Weg van verdriet*, ondertussen omgedoopt tot *Weg*). Begin januari heb ik daar dan een tekst voor geschreven, waarna plots de vraag kwam of ik niet bij MakerSpace wilde komen. Dat wilde ik natuurlijk super graag. Ik had de vraag misschien al wat voelen aankomen, maar toch was ik verrast en vooral heel blij dat ik nu een concreet pad had om verder te gaan met mijn werk en om met al die fijne mensen te kunnen blijven samenwerken.

Laura, ben jij ook via een zij-ingang bij I SOLISTI MakerSpace beland?

Laura Ja, eigenlijk wel, want ik zit in de wereld van de dans en I SOLISTI draait natuurlijk om muziek. Mijn mama (Monique Vermeulen) is muziekleerkracht en collega van Francis en had verteld dat ik ook zelf choreografieën maakte. Francis vroeg om een video op te sturen en blijkbaar was hij daar enthousiast genoeg over om mij te betrekken bij het project met Toon Quanten (*Weg*). Toon wilde heel graag werken met dans en sensaties en daar kwam mijn bijdrage toen van pas. Ik vond dat heel spannend, want ik zat in mijn derde jaar dansopleiding in ArtEZ in Arnhem en zou mijn vierde jaar ingaan, wat een volledig stagejaar is. Waar de meeste van mijn klasgenoten stage liepen als uitvoerend danser in een compagnie, kreeg ik ineens best veel verantwoordelijkheid. Ik mocht de hele choreografie bedenken voor het stuk, samen met Toon de dramaturgie uitwerken en dan ook de dans zelf

uitvoeren. Ik heb Toon zelf ook mee ingezet als beweger, omdat hij daar zelf heel veel interesse in had als performer. Dat was een heel interessant proces omdat hij heel erg open staat voor alles en van alles wil bijleren. We hadden af en toe een projectweek, dan weer een try-out en zo hebben we verspreid over het hele jaar gewerkt. Het project is ondertussen drie verschillende dingen geweest maar ik ben heel tevreden met hoe het is geworden.

Ik hoorde dan ondertussen ook al het gerucht dat Francis me misschien ging vragen voor MakerSpace, en dat bleek te kloppen.

Wat houdt MakerSpace precies in voor jullie?

Laura MakerSpace is een tak binnen I SOLISTI die erop gericht is om jonge makers te ondersteunen en te helpen. De invulling sluit dicht aan bij hun werking als productiehuis, maar het blijft natuurlijk ook verbonden met de achtergrond als muzikensemble. Voor mij, als iemand die dans maakt, is het natuurlijk erg interessant om te kunnen werken met live muzikanten en componisten. Dat is iets waar ik binnen een andere context niet de kans voor zou krijgen. De bedoeling is dat we in een periode van drie jaar ongeveer drie projecten per maker uitwerken en daarbij worden we geholpen op vlak van budgettering, subsidieaanvragen, hoe je mensen kan scouten, hoe dramaturgie werkt, ... Belangrijk is ook dat we elkaar hebben. Binnen de I SOLISTI ACADEMY ken ik dan Jasper als componist en Michèle als woordkunstenares; dat is allemaal heel fijn.

Michèle MakerSpace voelt voor mij ook als een veilige tussenfase, ergens tussen student zijn en echt

I SOLISTI MakerSpace

“Waar de meeste van mijn klasgenoten stage liepen als uitvoerend danser in een compagnie, kreeg ik ineens best veel verantwoordelijkheid

“Als kunstvormen samen komen, beïnvloeden de verschillende manieren van denken elkaar

LAURA DAELEMANS & MICHÈLE DELAGRANGE

professioneel aan het werk zijn. Als je afgestudeerd bent, kom je in een soort leegte terecht waarin jij heel klein bent tussen hele grote talenten. Je wil van alles doen, maar hoe? Zeker voor de praktische kant - iets waar ik veel kennis over mis – is het al heel fijn om onder die vleugels van I SOLISTI te zitten en gewoon te kunnen vragen hoe je dit of dat aanpakt. En dan natuurlijk ook die fantastische verzameling aan mensen waarmee je kunt samenwerken. Het is niet meer studeren, maar er zit wel nog een stevige dosis coaching in. Tegelijk ben je echt aan je eigen project aan het werken, vanuit je eigen passies, en dat maakt het een hele fijne overgang naar zelfstandig artiest zijn.

Laura, één van je eigen projecten is *The Beehive*. Wat staat jou en ons te wachten in die bijenkorf?

Laura *The Beehive* is een project met drie dansers (twee studenten uit ArtEZ en mezelf), drie muzikanten en een componist. Ik zou het een interdisciplinaire theaterdansvoorstelling noemen die vertrekt vanuit het concept van "verloren zijn". Dat wordt uitgewerkt aan de hand van drie personages met elk een andere voorgeschiedenis. Het eerste karakter is iemand die nog erg op zoek naar haar passie en naar wat ze moet doen. Ze is helemaal verloren op dat gebied. Het tweede personage is erg vergeetachtig en de derde persoon kan niet goed omgaan met verandering, waardoor die ook heel erg verloren is wanneer er iets verandert in de omgeving. Ik heb dat dan op een heel uitvergroete manier uitgewerkt waarbij de voorstelling van kwaad naar erger evolueert, maar dan op een luchtige manier. Het is heel dramatisch, maar wel met een *feel-good vibe* en de nodige ironie er doorheen. Zo heeft elke handeling van een personage een effect op de twee andere spelers, wat soms tot grappige situaties leidt.

Het wordt een voorstelling met live muzikanten waarbij ik ook met mijn broer (Frederik) ga samenwerken. Hij studeert

muziekproductie aan het KASK in Gent. We gebruiken de muziek van zijn band Cesar Quinn, hij maakt nieuwe muziek en dat gaan we combineren met stukken uit het repertoire, zodat het ook op muzikaal vlak een hele zoektocht wordt. Het geheel is één grote *trip* van drie personages.

Michèle, naast de intense samenwerking met Balder Dendievel voor *Metamorphosen* (zie interview Balder Dendievel), ben je ondertussen ook bezig met een eigen project. Wat kan je ons daar al over vertellen?

Michèle Nog niet zo veel want we zitten echt nog in de eerste fase, waarbij ik zelfs de titel nog niet kan verklappen. Het is een muziekproductie waarin ik samenwerk met Frederik Neyrinck en waarbij we de I SOLISTI YoungStars zullen betrekken. We wilden een project opstarten met die jonge muzikanten en zo kon ik zelf nadenken over

een verhaal dat goed bij hen past. Ik zal de tekst schrijven en bewerken tot een voorstelling waar zij echt helemaal tot hun recht kunnen komen. Voor mij moest het iets zijn dat herkenbaar is en dat tegelijkertijd niet al tienduizend keer gebracht is. Met het verhaal dat we uiteindelijk gekozen hebben, heb ik het gevoel dat het zeker voor de YoungStars een meerwaarde is. Er is een betekenislaag die ook hun verhaal vertelt, en waar ik ook mezelf in kwijt kan.

Hoe verloopt zo'n samenwerking met de componist dan, in dit geval Frederik Neyrinck?

Michèle Ik schrijf de teksten en hij gaat dan de muziek schrijven op maat van de YoungStars, maar het is ook wel zo dat we nu al bezig zijn met hoe we die specifieke muzikanten en hun instrumenten kunnen koppelen aan figuren of elementen uit het verhaal. Het is heel fijn en inspirerend te weten welke soort klanken we kunnen gebruiken en boeiend om deze tijdens het schrijfproces al in het verhaal proberen in te passen.

Die inspiratie vanuit een specifieke klankwereld lijkt me niet de meest gebruikelijke voor een tekstschrijver. Wat hebben jullie zoal geleerd uit de interdisciplinariteit die eigen is aan MakerSpace?

Michèle Het project waar ik tot nu toe het langst aan heb gewerkt was Heyra en dat was voor mij de eerste keer dat ik zo'n lang en uitgebreid verhaal heb uitgeschreven. Ik vond de voorbereidende gesprekken super interessant, omdat opera een taal is van waaruit ik nog nooit gedacht had. In opera zijn de emoties heel erg uitvergroot, zeker in dit heftige plot. Dan moet je taal vinden die ook groots genoeg is om weer te geven wat de personages doormaken. In de gesprekken kwam die karaktertekening heel vaak terug: hoe kunnen we de koning pompeuzer maken zonder dat hij een Disney-slechterik wordt.

bijvoorbeeld. In combinatie met de muziek moest de tekst ook soms veranderd worden omdat het anders niet altijd het gewenste effect gaf. In elk geval moest de taal zich meten aan de grootsheid van de opera. Hierdoor zocht ik naar een ander soort taal die ik zonder de opera wellicht nooit had gevonden, maar die ik nu nog lijkt te gebruiken.

Laura Ik had wel eens met live muzikanten samengewerkt maar nog niet met een muzikant die deel uitmaakt van de dramaturgie, zoals dat bij Toon wel het geval was. In het begin worstelden we dan ook met het feit dat hij nog heel erg als klarinettist op het podium stond. Als publiek zie je een klarinet en dat maakt van hem meteen de muzikant. Hoe zorg je er voor dat het publiek echt twee personages ziet en niet één danser en één muzikant. Daarin zit ook de grootste evolutie in het stuk, die er is gekomen door samen te werken met een dramaturg en in te zien dat subtekst heel belangrijk is. Ook al is het verhaal binnen *Weg* vrij abstract, de

personages maken wel een evolutie door. En ook al wandel je gewoon over het podium, je moet toch de hele tijd in contact blijven met de onderliggende verhaallijn. Ik was daar ergens wel mee bezig omdat ik meestal vrij theateraal maak, maar ik wist dat nog niet goed in te passen binnen het concept met muzikanten en dansers op het podium. En dankzij die inzichten begon het plots wel te werken op scène.

I SOLISTI is duidelijk een prikkelende leeromgeving voor jullie als jonge professionals. Maar wat kan het ensemble van jullie leren?

Laura Wij komen allebei uit een andere discipline, dus brengen we bij de samenwerkingen sowieso wel een andere invalshoek mee. Concreet is het bij mij wel zo dat ik geen abstracte dans maak, maar altijd vertrek van een verhaal of een dramaturgie. Dat is bij muziekvoorstellingen niet altijd het geval, maar ik voel wel dat die invulling zeker nog meer mogelijkheden heeft.

Michèle Als kunstvormen samen komen, beïnvloeden de verschillende manieren van denken elkaar hoe dan ook. Ik denk bijvoorbeeld altijd vanuit inhoud en verhalen waarbij alles moet kloppen. In een project als *Metamorphosen* heb je zes verschillende verhalen die je via een rode draad ergens aan elkaar vast moet knopen en dat is helemaal mijn ding. Ik zoek altijd verbanden en werk heel associatief. Ik hou enorm van metaforen en het samenweven van een onderliggend verhaal. Dat kan ook de opbouw van een concertprogramma mee vormgeven.

Met MakerSpace wil I SOLISTI gepassioneerde jonge makers ondersteunen en hen volop kansen aanbieden. De focus ligt op ontwikkeling, experiment en innovatie. Op die manier wil I SOLISTI beginnende kunstenaars helpen hun persoonlijke artistieke signatuur te vinden en een wezenlijk verschil maken in hun creatieve denken. Op dit moment zijn Toon Quanten, Jasper Charlet, Michèle Delagrangé en Laura Daelemans actief binnen MakerSpace.

MICHÈLE DELAGRANGE & LAURA DAELEMANS

I SOLISTI MakerSpace